

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Anglia. — Francya. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 10. lipca. Dnia 11. lipca 1854 wyszła i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie, część XIX. oddziału I. dziennika rządowego z roku 1854 dla kraju koronnego Galicyi.

Część ta zawiera pod:

Nr. 78. Cesarskie rozporządzenie z dnia 27. marca 1854, którem ustanowiono stanowisko i zakres działania najwyższej władzy rachunkowej kontrolnej.

Nr. 79. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 30. marca 1854 o rozciągnięciu praw ocenia urzędów celnych pobocznych klasy drugiej przy wywozie niektórych przedmiotów i przywozie drzewa wyrobowego ordynaryjnego.

Wiedeń, 5. lipca. Dnia 6. lipca 1854 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany LVI. zeszyt dziennika rządowego ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 154. Dekret ministerium finansów z d. 29. czerwca 1854 — obowiązujący dla Tyrolu i Vorarlbergu, względem zawartej między Austryją, Bawaryą, Wirtembergiem i W. księstwem Badeńskim konwencji co do spólnego nadzorowania granicy ku jeziorowi „Bodensee.”

Nr. 155. Dekret ministerium finansów z d. 29. czerwca 1854, — obowiązujący dla krajów koronnych należących do powszechnego stowarzyszenia celnego, — względem rozszerzenia uwzględnień w komunikacji z związkiem celnym, na towary przywożone z jednego terytorium celnego przez jezioro Bodensee na inne terytorium celne.

Nr. 156. Rozporządzenie ministerium spraw wewnętrznych z d. 1. lipca 1854 — obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych z wyjątkiem pogranicza wojskowego względem uwolnienia pensyi wdów i sierot po urzędnikach państwa i sługach od dodatku gminnego do podatku od dochodów.

Nr. 157. Rozporządzenie ministerium nauk i wyznań z d. 1. lipca 1854 do wszystkich szefów krajowych i do uniwersytetów w Wiedniu, Pradze, Lwowie, Krakowie, Olomuńcu, Gracu i Insbruku, — o przedłużeniu mocy obowiązującej prowizorycznej ustawy o organizacyi władz akademickich.

— Dnia 6. lipca 1854 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu LVII. zeszyt dziennika rządowego ustaw państwa. Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 158. Patent cesarski z d. 26. czerwca 1854, obowiązujący dla całej monarchyi, którym dla sprowadzenia waluty krajowej na walutę metalową i dla zebrania środków na pokrycie nadzwyczajnych potrzeb państwa, nakazano rozpisanie dobrowolnej pożyczki w kwocie przynajmniej 350, a najwięcej 500 milionów reńskich w drodze subskrypcyi w całej monarchyi.

Nr. 159. Dekret ministerium spraw wewnętrznych i finansów z d. 5. lipca 1854, względem ustanowionych jednomyślnie przepisów o nakazanej najwyż. patentem z d. 26. czerwca 1854 (Nr. 158 dz. ust. p.) pożyczce subskrypcyjnej w całym państwie.

Nr. 160. Dekret ministerium finansów z d. 5. lipca 1854, obowiązujący dla wszystkich krajów koronnych z wyjątkiem lomb. wen. królestwa, którym nakazano pobór ceł w monecie srebrnej.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 6. lipca. Cesarski patent z 26. czerwca 1854 *) obowiązujący dla całego obwodu państwa, którym dla przeprowadzenia waluty krajowej na walutę metalową i dostarczenia środków na pokrycie nadzwyczajnych potrzeb państwa, nakazuje się otwo-

wienie dobrowolnej pożyczki w kwocie najmniej 350, a najwięcej 500 milionów reńskich w drodze mającej się rozpisac w obwodzie całej monarchyi subskrypcyi.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austry, Król Węgier i Czech itd. itd.

Nadzwyczajne wypadki, któremi Nasza monarchya przed kilkoma laty była dotknięta, sprowadziły nietylko niestosowność między wydatkami i przychodami państwa, lecz pociągnęły także za sobą bardzo szkodliwe zmniejszenie waluty krajowej.

Przez jednostajne uorganizowanie monarchyi, otworzyły się wprawdzie źródła do trwałego ekonomicznego i finansowego wzmocnienia państwa. Wzmagają się także ciągle przychody publiczne.

Jednakże z drugiej strony wymagały nadzwyczajnych kosztów wydatki dla spiesznego przeprowadzenia głównych linii komunikacyjnych, następnie nakazane powtórnie ze względu na europejskie stanowisko potęgi nieodzowne wystawienie znacznych sił zbrojnych, tak dalece, że rozporządzenia, któreśmy wydali Naszemi patentami z 28. czerwca 1849 *) i 15. maja 1851 **) dla przywrócenia porządku w ekonomii państwa i w pieniądzu, niemogły dotychczas wyrzec dostatecznie pomyślnych skutków. Groźny skład politycznych stosunków w najnowszym czasie w południowych prowincjach państwa, i potrzebne przeto dla utrzymania honoru i najważniejszych interesów monarchyi rozwinięcie wojskowych sił wymagają oprócz tego znacznych wydatków.

W takich stosunkach nakazują najnagłębsze względy pomyślności publicznej użyć stanowczego i obszernego środka, któryby był w stanie usunąć z jednej strony zmniejszenie waluty krajowej i przeprowadzić ją znowu na walutę metalu, a z drugiej strony dostarczyć środków do pokrycia nadzwyczajnych potrzeb państwa.

W przekonaniu, że w takim rozporządzeniu mają udział najważniejsze interesa Naszych wiernych poddanych i że przeto w czynnem ich przykładaniu się zawarta jest najpewniejsza rękojmia przywiedzenia go do skutku, postanowiliśmy za wysłuchaniem Naszych ministrów i Naszej rady państwa, nakazać w tym celu otworenie dobrowolnej pożyczki, której przychód będzie użyty do namienionych zamiarów, i do której każdy według swoich sił przyczyniac się może.

Mamy niezawodną nadzieję, że Nasi wierni poddani przychylią się jaknajchętniej z udowodnionym w każdym czasie patriotyzmem do wydanej do nich Naszej odezwy i mając na względzie publiczny pożytek i ważność zamiarów przez czynne i dostateczne uczestniczenie w tej pożyczce będą popierać jaknajsiłniej tak dobro ogółu jakoteż własne interesa.

Stosownie do tego rozporządzamy jak następuje:

1. Otworzy się pożyczka w kwocie najmniej trzechset pięćdziesiąt milionów, a najwięcej pięciu set milionów reńskich w drodze mającej się rozpocząć w całej monarchyi subskrypcyi.

2. Emisya pożyczki nastąpi po cenie dziewięćdziesięciu-pięciu reńskich waluty bankowej za każde sto reńskich w obligacyach długu państwa.

3. Obligacye długu państwa tej pożyczki będą uprocentowane po pięć od sta w srebrnej albo złotej monecie, przyczem złoto nie będzie przyjmowane w wyższej wartości jak 15½-krotnej wartości srebra.

4. Wpłata, jeżeli subskrybowana ogółowa kwota nieosiągnie czterech set milionów reńskich, ma być podzielona na trzy lata; jeżeli ta kwota osiągnie cztery-sta do czterysta-pięćdziesięciu milionów reńskich, na cztery lata; a jeżeli się podniesie do sumy czterysta-pięćdziesiąt do pięciu-set milionów reńskich, na pięć lat w ten sposób, że w każdym roku będą wyznaczone dziesięć równych jednak od siebie odległych rat.

5. Dalszy sposób subskrypcyi i wpłat równie jak stosowne ułatwienia dla subskrybentów, należy postanowić i ogłosić osobnym dekretem ministerjalnym.

6. Naszemu ministrowi finansów w porozumieniu z Naszym ministrem spraw wewnętrznych polecono wykonanie tego rozporządzenia. Dano w Naszem cesarskiem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia dwudziestego szóstego czerwca w tysiąc osiemset pięćdziesiątym czwartym, Naszego panowania w szóstym roku.

Franciszek Józef. m. p. (L. S.)

Hrabia Buol-Schauenstein m. p. Baron Bach m. p. Baumgartner m. p.

Z najwyższego rozkazu: Ransomet m. p.

*) Zawarty w wydanym d. 6. lipca 1854 LVII. zeszycie dziennika ustaw państwa pod nr. 158.

**) Nr. 296 dzien. ust. państwa. — **) 118 dzien. ustaw państwa.)

D e k r e t

c. k. ministerów spraw wewnętrznych i finansów z 5. lipca 1854*) o przepisanych w porozumieniu sposobach nakazanej najwyższym patentem z 16. czerwca 1854 (nr. 158 dzien. ust. państwa) w obwodzie całego państwa pożyczki subskrypcyjnej.

Stosownie do najwyższego patentu z 26. czerwca 1854, którym jest nakazana w obwodzie całego państwa subskrypcya na pożyczkę najmniej 350 a najwięcej 500 milionów w podwójnym zamiarze: ażeby walutę krajową sprowadzić znowu na walutę metalową, następnie ażeby dostarczyć środków na pokrycie nadzwyczajnych potrzeb państwa, ogłaszają się następujące postanowienia:

§. 1. Subskrypcya na tę pożyczkę otwiera się dnia dwudziestego lipca b. r., a zamyka się dnia dziewiętnastego sierpnia b. r.

§. 2. Emisya pożyczki nastąpi po cenie dziewięćdziesiąt i pięć reńskich waluty bankowej za każde sto reńskich obligacyi.

§. 3. Obligacye tej pożyczki opiewające na oddawcę, będą wydane w kwotach 20r., 50r., 100r., 500r., 1000r., 5000r. i 10.000r.; również może subskrybent otrzymać na żądanie opiewające na imię obligacye, które będą wydane na każdą kwotę niemniejszą jak 20r., a od których procenta tylko za kwitem podnosić należy.

§. 4. Uprocentowanie tej pożyczki następuje po pięć od sta półrocznie każdego 1. lipca i 1. stycznia w monecie srebrnej według stopy konwencyjnej po 20 reńskich na kolońską grzywnę czystego srebra; albo według wyboru administracyi państwa w złotej monecie w stosunku od czystej grzywny złota niewięcej jak piętnaście i pół czystej grzywny srebra.

Do podniesienia procentów będą wydane z opiewającemi na właściciela obligacyami półroczne każdego 1. stycznia i 1. lipca przydatne kupony.

Pierwszy kupon przypada d. 1. lipca 1855. — Po d. 1. stycznia będą wynagrodzone procenta po 5 od sta we wszelkich spłatach za potrąceniem tym ostatnim.

§. 5. Najmniejsza kwota, którą można mieć udział w pożyczce, jest 20r. w imiennej wartości obligacyi, długu państwa, i każda kwota, którą się subskrybuje na obligacye na oddawcę, musi się dać wyrównać przez oznaczone w §. 3. kwoty obligacyi.

§. 6. Deklaracya uczestnictwa w tej pożyczce następuje za pomocą załączonego poniżej formularza.

Do przyjmowania deklaracyi i kaucyi są umocowane:

W *Wiedniu*:

C. k. kasa długów państwa,
magistrat,
uprzywilejowany austriacki bank narodowy;

W *krajach koronnych*:

C. k. główne kasy krajowe,
c. k. filialne kasy krajowe,
kasy uprzyw. austriackiego narodowego banku,
c. k. kasy zbiorowe i
c. k. urzęda podatkowe.

W zamiarze ułatwienia uczestnictwa pozwala się zresztą politycznemu szefowi każdego koronnego kraju albo administracyjnego okręgu, wydać jeszcze inne rozporządzenia pod względem wydawania deklaracyi.

(Dokończenie nastąpi.)

Anglia.

(Rozprawy w izbach.)

London, 4. lipca. Na wczorajszym posiedzeniu *izby wyższej* ganił lord *Malmesbury* rozporządzenie według którego jak słychać, minister wojny z swym licznym sztabem urzędników umieszczony był w gmachu komisji pomiaru w *Witchall-Gardens*, a komisya wraz z archywami ma się wyprowadzać. W pomienionym gmachu przechowywane są skarby 50.000 dokumentów, między temi 20.000 kosztownych map katastralnych i demarkacyjnych; uporządkowanie tych dokumentów kosztowało kilkuletniej pracy i tak jest wzorowe, że w przeciągu kilku minut zasięgnąć można wszelkiej informacji a w razie grożącego niebezpieczeństwa pożaru, cała biblioteka w przeciągu pół godziny umieszczona być może w bezpiecznym miejscu. Jeżeli się komisya wyprowadzi, to przywrócenie tego porządku będzie trwało dwa lata. Przeto byłoby lepiej, gdyby gdzieindziej umieszczono ministerium wojny. Zarazem oświadczył mowca że się uzalać musi na grozący upadkiem stan, w jakim się znajduje ministerium spraw zagranicznych (słuchajcie! słuchajcie! śmiechy); naturalnie jest tu tylko mowa o gmachu. Już fasada wygląda szkaradnie; jedyną salę przydatną na przyjmowanie znakomitych gości i dostojnych osób, trzeba przy każdej takiej sposobności renowować i podpierać; dać obiad jest rzeczą niepodobną ministrowi spraw zagranicznych, bo w całym domu niema kuchni, a jednak gościnność należy w pewnym względzie do obowiązków angielskiego ministra. Rząd niepowinien się obchodzić jak macocha z ministerstwem spraw zagranicznych i godziłoby się żeby mu wystawił przyzwoity budynek. Lord *Aberdeen* przyrzekł że tę sprawę weźmie pod rozwagę, chociaż komisya sama sobie życzy wyprowadzić się; że ministerium spraw zagranicznych grozi zawaleniem się, to jest rzecz pewna, ale nad restauracyą pracują ciągle a gdyby szlachetny lord (*Malmesbury*) kiedy znowu tam się sprowadził, to znajdzie pomieszkanie wcale nie złe. (Śmiech.) Lord *Ellenborough* sądzi że urząd spraw zagranicznych pomimo swej złej budowy wytrzymał tak długo jak traktat adryano-

polski. Gdyby się dyplomacyi powiodło własną siłą i mądrością wyjednać zaszczytny pokój, wtedy niechaj jej naród wystawi świątynie za 70.000 do 80.000 funtów; w przeciwnym zaś razie niech zostanie w swej teraźniejszej jaskini. Lord *Campbell* prosi ażeby niezapomniano o trybunałach sądowych w *Westminster*. Wstydzi się ile razy do nich wprowadzać musi amerykańskich albo kontynentalnych prawników. Z *bail-court* musieli niedawno dla nieznośnego fetoru sędziowie uciekać. — Wszczęła się potem mowa o pałacu parlamentu, a lord *Brougham* zgał cały plan budowy tego gmachu sądząc że dla dziewiętnastego wieku daleko odpowiedniejszy jest styl byzantyński aniżeli gotycki. Po tej zabawnej konwersacyi zapowiedział lord *Derby* na dzień jutrzejszy interpelacyę względem pewnej depechy z Kanady, a lord *Brougham* na dzień 17. lipca kilka wniosków względem szkół dla ludu. Na żądanie lorda *St. Leonards* nakazano przedłożyć niektóre wykazy tyczące się sądu kancelaryjnego. Nakoniec odczytano po raz trzeci i ostatni bil przeciw domom gry.

Na wczorajszym posiedzeniu *izby niższej* odczytano po raz trzeci i ostatni *Public Revenue and Consolidated Charges Bill*. Po załatwieniu kilku innych spraw wniósł lord *Palmerston* propozycyę, ażeby go izba upoważniła przedłożyć nowy bil dla skonsolidowania policji w okręgach wiejskich; ale na zarzuty kilku członków cofnął swój wniosek i odroczył go do przyszłego roku. (*Zeit.*)

(Wiadomości z widowiska wojny na Bałtyku.)

Według zapewnienia dziennika *K. H. Z.* stoi trzydzieści okrętów wojennych połączonej angielsko-francuskiej floty pod dowództwem *Napiera* w pogotowiu do walki tylko o kilka mil morskich od *Kronsztaadu*, gdzie co chwila oczekują ataku.

Dnia 27. czerwca wieczór przybyła francuska fregata „*La Pour-suivante*“ o 50 działach pod *Dalarou*, a nazajutrz zrana odplynęła do *Kodjupet*.

Do dziennika *Scenska Tid.* donoszą z Finlandyi, że w prowincyi tej z wyjątkiem *Helsingfort*, nie ma wcale żadnego wojska, tylko na każdym z trzech punktów *Abo*, *Wasa* i *Gamla-Karleby* stoi po 1000 ludzi.

Z *Abo* piszą pod d. 23. czerwca: Drugi batalion zachodniej brygady floty wiosłowej przetransportowano szczęśliwie z *Björneborg* do *Abo*, gdzie się połączył z 1. batalionem tej samej brygady. (*A. B. W. Z.*)

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Próby aklimatyzować zwierzęta. — Żniwa obfite. — Bank. — Cholera.)

Paryż, 30. czerwca. W porozumieniu z administracyą miasta zajmuje się najprzewielebniejszy imx. Arcybiskup zaprowadzeniem sześciu nowych probostw w Paryżu.

Minister rolnictwa dał do dyspozycyi zoologicznemu stowarzyszeniu 1500 franków dla robienia próby, czyliby się nie dało zaprowadzić jakie nowe rodzaje zwierząt pożytecznych w rolnictwie.

Doniesienia o stanie zboża z południowej Francyi, Algieryi, Hiszpanii, Lewanty, słowem z całego nadbrzeża Śródziemnego morza są pomyślne. W Hiszpanii cena chleba zaczyna spadać, w departamencie wyższej Garony zaczęły się już przy pomyślnej pogodzie żniwa i obiecują bardzo obfite zbiory. W Marsylii zakupiła administracya wojskowa znaczną ilość algierskiego żyta, łąsząc po 41 franków.

W *Rochefort* ustawiono na warsztacie śrubowy okręt „*l'Intrepide*“ o stu działach; tułów jest już w większej części gotowy.

Dwom spiskowym *Lugdunskim* z r. 1851 na deportacyę do *Cayenny* skazanym i zawiezionym zamiennie karę na dwudziesto-letnie wygnanie z kraju.

„*Moniteur* zawiera urzędowy wykaz gubernatora narodowego banku hrabi *d'Argout*, z którego się okazuje, że czysty zysk banku w ciągu upłynionych pierwszych sześciu miesięcy tego roku wynosi 12,569.149 fr., z których należy potrącić 2,279.649 fr. na wydatki wszelkiego rodzaju, na zaległe a niezapłacone wexle, na rezerwowane dyskonto, które przyszkłemu półroczu przysługują, i na zatrzymane saldo, a na 91,250 akcji, każda po 112 fr., co wszystko wynosi w ogóle 10.289.000 fr. Godna jest uwagi, że filialne banki, które się najbardziej do tego przyczyniły, są: Marsylia kwotą 371.098 fr., 78 centymów i *Besançon* kwotą 380.918 fr. 75 centymów, zaś *Lugdun* i *Bordeaux*, dwa znakomite miasta handlowe pozostały w mniejszości.

W departamencie *de la haute Marne* zaczęła się srożyć cholera. Prefekt tego departamentu nałożył na burmistrza w *Riancourt* karę, która dowodzi, że z bojaźni przed epidemią stracił zupełnie głowę. W rozporządzeniu prefekta wyrażono:

„Zważywszy, że wszelkie grzebanie umarłych musi się odbywać na cmentarzach, i że niejaki pan *Lagrange* umarł na cholere, a burmistrz w *Riancourt* kazał ciało zmarłego *Lagrange* pochować na polu pod nieczemnym pozorem, że jego ciało mogłoby narazić na niebezpieczeństwo stan publicznego zdrowia; zważywszy, że taki akt sprzeciwiający się naszej religii, cywilizacyi, naszym obyczajom i ustawom, nie powinien ujęć bezkarnie, nakazujemy złożenie z urzędu burmistrza w *Riancourt*“.

Zresztą zaraza ta sroży się bardzo mocno w departamencie górnej *Marne*, jakoz prefekt prosił, ażeby rząd przysłał lekarzy i chirurgów na miejsce, gdyż lekarze w *Chaumont* i w różnych gminach są mocno zatrudnieni i nie mają czasu do odwiedzania chorych.

*) Zawarty w wydanym [d. 6. lipca 1854 LVII. zeszyt] dziennika ustaw państwa pod nr. 159.

Rosya.

Rozkaz dzienny *St. Petersburgskiego ober-policmajstra do St. Petersburgskiej policji.*

Minister wojny zawiadomił p. St. Petersburgskiego wojennego generała-gubernatora, z Najwyższego Jego Cesarskiej Mości rozkazu, że nieprzyjacielska eskadra, w liczbie około 30 statków ukazała się 13. bieżącego czerwca w widoku Soikinoj Góry, o 80 wiorst od Kronszta-du; wczoraj zaś 14. czerwca, zbliżyła się ku Krasnej Górze; kilka statków parowych podchodziło ku latarniom morskiej Tołbuchin; dotąd wszakże nie widno, iżby nieprzyjaciel przedsiębrał cokolwiek przeciw Kronszta-dowi, gdzie wszystkie środki są przygotowane do jego przyjęcia.

Odebrawszy stosowne zalecenie od JW. wojennego gubernatora generała Szulgina, z d. 15. czerwca, zalecam policji niezwłocznie obwieścić o tem mieszkańcom Stolicy. 15. czerwca 1854 r.

Podpisał: Jenerał-adjutant *Galachow.*

(Wiadomości z morza Bałtyckiego.)

Dowodzący wojskami w Finlandyi znajdującymi się donosi z d. 13. czerwca, że nieprzyjaciel dokonał zamach na Alandską fortecę, ale że takowy najskuteczniej został odparty.

Dnia 9. czerwca, o 5tej po południu, podeszły ko fortowi 3 nieprzyjacielskie statki (2 fregaty parowe 48-działowe i jedna parowa korweta) i wszczęły silny ogień do warowni. Fort odpowiadał z obu piąt warownych koszar; w ślad za tem nadbrzeżna bateria ze 4 lekkich dział Alandskiego arteleryjskiego garnizonu, tymczasowo urządzona na południe od fortu, i przykrywające ją dwie rotę grenadyerskiego batalionu celnych strzelców. trafnym ogniem swoich dział i sztucerów zdołały odwrócić uwagę nieprzyjacielskich okrętów od fortu, przyczem jednym wystrzałem z baterii podbito koło w parowym statku. Wtedy nieprzyjaciel, porzuciwszy warownię, zwrócił się ku nadbrzeżnej baterii.

Bateria ta działała bez przerwy do godziny 8mej, i dopiero aż po zburzeniu merlonów usunęła się z pozycji. Strzelcy zaś rozsypali na brzegu z obu stron baterii, nie przestawali działać na swoich miejscach aż do chwili, kiedy nieprzyjacielskie statki porzuciwszy baterię, znowu zwróciły się przeciw fortowi. Korzystając z ogromnego kalibru swoich dział, nieprzyjaciel zatrzymał się naprzód w odległości 1000 sążni od naszych warowni, i puszczał 3-pudrowe bomby, 96 i 68 funtowe kule i kongrewskie race. Komendant twierdzy, podpułkownik Bódisko, uznał deremnem tracić naboje, odpowiadając nieprzyjacielowi w tak wielkiej odległości i rozkazał do czasu wstrzymać ogień z warowni. Ale kiedy statki nieprzyjacielskie, w celu zrobienia wyłomu w bojowej ścianie fortu podeszły ku niemu bliżej, wtedy znowu wszczęły do nich ogień rozżarzonemi kulami, od których zapaliła się jedna nieprzyjacielska fregata, w drugiej zaś wystrzałem z wieży, uszkodzony został rudel. W skutek tego, nieprzyjaciel był zmuszony zaniechać bitwy, i około 2giej godziny odstąpił. Pomimo silnej kanonady, trwającej przeszło 9 godzin, nie zdołał on zrzucić żadnego ważnego w fortecy uszkodzenia.

Strata nasza w tej sprawie jest całkiem nieznaczną; na tymczasowej baterii nie było ani jednego poległego, raniono tylko 12 żołnierzy; w samym forcie zabity młodszy Ordynator Alandskiego wojskowego lazaretu lekarz Browkowiez; Finlandzkiego liniowego batalionu nr. 10, audytor sekretarz kolegiálny Sorokin i dwaj żołnierze, a ranieni 3ch. Gęsty dym, nanoszony wiatrem ze statków, niepozwoił nawet w przybliżeniu ocenić straty nieprzyjaciela, która według wszelkiego podobieństwa, musi być znaczna. (*Gas. Warsz.*)

Doniesienia prywatne z Królestwa Polskiego donoszą, że w Kaliszu przygotowują znowu kwatery dla zapowiedzianych oddziałów wojska. Właściciele dóbr we wszystkich częściach królestwa otrzymali rozkaz przystawiać przypadające na nich i do służby wojskowej przydatne konie w przeciągu 48 godzin do Warszawy, gdyż w przeciwnym razie będą ich kosztem zakupywane. — W Warszawie musieli mieszkańcy do d. 1. lipca opuścić wszystkie w pobliżności cytadeli leżące ulice, gdyż tego dnia miano rozpocząć znoszenie ich dla rozszerzenia fortyfikacyi. Wartość wszystkich tych domów oszacowano ogółem na 5 milionów złpols., z której to sumy zapłacono właścicielom połowę natychmiast gotówką, na drugą zaś połowę wydano im asygna-cye do wypłacenia po skończonej wojnie. (*Abbl. W. Z.*)

Królestwa Naddunajskie.

(Wiadomości z teatru wojny nad Dunajem.)

Sieb. Bote podaje następujące doniesienia z widowiska wojny: „Dnia 26. z. m. przytęła o 2 mile od granicy pod Gyimes znaczna liczba ces. ros. wojsk, składająca się po większej części z piechoty i kozaków.

Od 17. do 20. z. m. słyszano pod Slatyną mocny huk dział. Miano staczać zacięte walki, po których Turcy zajęli Slatynę a potem ją znowu opuścili.

Kapitan wołoskich żołnierzy pogranicznych w Türgaszil otrzymał od sztabu rozkaz rozbroić granicarzy. Ale kernidor oparł się temu i udał się do Baszy do Widdynia, by się z nim naradzić. — Kupcy i Bojary, którzy uciekli do wielkiej Wołoszczyzny, powracają znowu do Krajowy.

Z otwarciem gościńca Dunaju pod Turnu Severin zaczął się znowu przywóz towarów kolonialnych na wielki rozmiar, przeto cena tych artykułów bardzo tania w Krajowy. — Dnia 22. b. m. objął nowo mianowany celnik wołoski w Kimpostinuluj z 4 granicznymi

wołoskimi dozór nad granicą, która od 15. z. m. zniesiona była. — Dnia 24. czerwca przywieziono na targ do Vulkanu 36 834 funtów kukurudzy z najbliższych wsi wołoskich. Za półmacek niz. austr. płacono 4 r. 48 kr. w. w. Przy widokach pomyślnych zbiorów spadają ceny zboża.“

Z doniesień z Bukaresztu z d. 27. i 28. czerwca do wspomnionego dziennika wyjmujemy co następuje:

„Nie zdecydowano jeszcze, czyli milicya wołoska będzie zmobilizowana i do dyspozycyi ces. ros. komendanta oddana, lub nie, Oficerowie milicyi oświadczyli, że wolą kwitować niż służyć z Rosyanami.

Opuszczenie Bukaresztu było wyznaczone na 27. czerwca, ale nie ma na tyle środków transportowych, by przewieźć ogromne zapasy żywności, amunicyę, przyrządy wojenne i kilkaset chorych. — Transporta z Giurgewo przybyły d. 26. w 230 wozów.

Diwizya generała Liprandi dąży ku Kimpinie. Nieprzejrzana liczba wozów z prowiantem i amunicyą ciągnie do Urticzeni. Brygada generała Baumgarten skoncentrowana w Bukareszcie od d. 26. Sylistrya deblokowana od 25. Jenerał Lüders ruszy Dobruczą aż pod Maczyn, gdzie się przeprawi za Dunaj, by wzmocnić załogę w Dbraile i w Gałacu. Książę Gorczakow opuścił Kalarasz d. 26. czerwca. — Wypróżnianie szpitalów, magazynów i składów w Bukareszcie odbywa się ciągle. Wszystko wywożą do Fokszan. Ciekawo-to był widok, jak w piątek, w sobotę i w niedzielę ładowano w Bukareszcie na 400 besarabskich wozów, kosy, dzidy, siekiery, topory, rydle i t. d. które w depozycie leżały. W Giurgewie zawieszanie broni.

Turtukaj, które Turcy opuścili, zajmowali przez niejaki czas Rosyauie; spalili wszystkie fortyfikacye i wyruszyli ztamąd zabrawszy ze sobą całą ludność chrześcijańską. Obecnie wrócili Turcy znowu do Turtukaju. (*A. B. W. Z.*)

Turcya.

(Doniesienia z Konstantynopola. — Wrażenie z zawarcia traktatu z Austrya. — Ruchy wojsk sprzymierzonych. — Flota. — Msza w obozie francuskim. — Wezwanie Albanii do składek.)

Konstantynopol, 26. czerwca. O wrażeniu wywołanem tu konwencyą między Austryą i Turcyą pisze korespondent dziennika *Osserv. Triest.*:

„Ta bardzo ważna i wielce pożądana wiadomość rozszerzyła się natychmiast po całym mieście, ludność tutejsza uważa ją za najważniejsze zdarzenie i teraz jeszcze jest prawie wyłącznie przedmiotem rozmowy dziennej, a sympatya Turków ku Austryi, która Turcyi nie dała nigdy powodu do żalenia się, stała się powszechną; Jego Excell. c. k. austriacki Internuncyusz odbiera codziennie wizyty od ministrów tureckich, którzy się z nim naradzają.“

Journal de Constantinople zawiera raporta komendanta twierdzy Sylistryi o ostatnim bombardowaniu tej twierdzy i pisze między innymi: Ostatni ogień trwał przez całą noc i był utrzymywany równie z baterii stojących po lewym brzegu Dunaju i na wyspach, jakoteż z łodzi kaonierskich. Nazajutrz zrana był nieprzyjaciel już po drugiej stronie rzeki. Wojska tureckie zniszczyły natychmiast baterye opuszczone.“

Wszystkie wojska posiłkowe udały się do Warny; znaczna ich część stoi już pod Szumlą. Utrzymują tu, że z Szumli wyruszą do Krymu, by od strony lądowej operować przeciw Sebastopolowi, podczas gdy floty połączone uderzą nań od strony morskiej.

Książę Napoleon wyjechał d. 23. a Marszałek St. Arnaud d. 24. do Warny; lord Raglan bawił także kilka dni w Warnie, poczem udał się do wojsk swoich pod Dewną.

Floty połączone stoją ciągle przed Bałczykiem i Kawarną z wyjątkiem niektórych parostatków, które na wybrzeżach morza czarnego krażą pod Anapą i Suchum-Kale.

Z Adryanopola donoszą z d. 22. czerwca: Wojska francuskie przybywają regularnie co dwa dni. W ogóle znajduje się tu dotychczas 16.000 ludzi rozmaitej broni, które za kilka dni wyruszą do Burgos nad czarnem morzem; w tym zamiarze wyruszył już jenerał Bosquet w 2000 Zuawów, którzy mają naprawić wielki gościńiec z Adryanopola do Burgos i ułatwić transport artyleryi. Jenerał Bosquet objął dowództwo nad temi wszystkimi wojskami. Jenerał Prim udał się ztąd do Szumli.

Na wielkiej mszy połowej odbytej w obozie francuskim byli na wezwanie generała Bosquet wszyscy rezydujący tu konsulowie katolicy i cała kolonia katolicka.

Ze Smyrny donoszą z d. 28. o przybyciu generała brygady Ney i o ciągłym transporcie wojsk francuskich.

W Albanii wezwano mieszkańców reskryptem porty do dobrowolnych darów na rzecz wojny; ale dotychczas nie jeszcze nie subskrybowano. (*Abbl. W. Z.*)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 7. lipca. Według nadesłanej depezy telegraficznej z Orsowy z dnia dzisiejszego dołynął okręt „Arpad“ wysłany ztamąd w poniedziałek (3. b. m.) do Giurgewa i Ruszczuka tylko do Sistowy, gdyż równie w Simnicy jak i w Giurgewo są jeszcze Rosyanie i w ogóle lewy brzeg Dunaju od Aluty nadół aż pod Sistowę obsadzony licznymi patrolami kozaków. — Naprzeciw Battio, o milę drogi od Systowy, stoi bateria rosyjska, która daje ognia do płynących doliną okrętów. Do okrętu „Arpad“ dawali kozacy ognia w powrocie pod Flamaudą ale niedożnał żadnego uszkodzenia. Wczoraj wieczór zarzucił „Arpad“ kotwicę w Turn Severin.

Bukareszt, 4. lipca. Turcy usiłowali przeprowić się dnia 3. b. ma pod Giurgewo, dokąd Rosyane wysłali natychmiast posiłki. Jenerał Osten-Sacken przybył d. 3. do Masy, z kąd książe Gorczakow m się udać jutro do Bukaresztu. Dla niezdrowego położenia przeniesiono wojska z Usiczeny do Radulesty. Słychać, że Izakczę zdemolowano.

Berlin, 8. lipca. Nowa pruska Gazeta donosi: Dzisiaj lub jutro ma być wysłana pruska nota do Wiednia odnośna do odpowiedzi ze strony Rosyi. Znakomitej osobie będzie poruczona nadzwyczajna misya do Wiednia.

Paryż, 8. lipca. Dzisiejszy „Monitor“ donosi z Madrytu z czwartku wieczór: Wysłano ztąd ekspedycyę dla ścigania insurgentów, którzy zajęli pozycyę pod Madridejos More. Spokojność w stolicy i na prowincyi trwa bez przerwy.

— Depesza telegraficzna z Madrytu z d. 6. lipca donosi: W stolicy i w prowincyach spokój zupełny; insurgenci udali się ku Ciudad-Real, z czego wnosić można, że mają zamiar wkroczyć na Estremadurę do Portugalii.

Wielu rozprószyło się w różne strony, a wierne wojsko ściga ich gorliwie.

Turyń, 6. lipca. W ciągu tygodnia wydarzyło się 20 nowych bankructw. Zbiory są wszędzie bardzo pomyślne. W niedzielę o-tworzy książe Genuy kolej żelazną z Alessandryi do Nowary.

(Lit. koresp. austr.)

Kurs lwowski.

Dnia 10. lipca.

| | gotówką | | towarem | |
|---|---------|-------|---------|-------|
| | złr. | kr. | złr. | kr. |
| Dukat holenderski | 6 | 4 | 6 | 9 |
| Dukat cesarski | 6 | 8 | 6 | 10 |
| Półimperyal zł. rosyjski | 10 | 34 | 10 | 39 |
| Rubel srebrny rosyjski | 2 | 2 1/2 | 2 | 3 1/2 |
| Talar pruski | 1 | 56 | 1 | 59 |
| Polski kurant i pięciozłotówka | 1 | 30 | 1 | 31 |
| Galicyjskie listy zastawne za 100 zr. | 92 | 33 | 92 | 50 |

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 10. lipca 1854.

| | złr. | kr. |
|--|-------|-----|
| Kupiono prócz kuponów 100 po | m. k. | — |
| Przedano „ „ 100 po | — | — |
| Dawano „ „ za 100 | 92 | 30 |
| Żadano „ „ za 100 | 93 | — |

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 7. lipca.

| | 5% | 4% | 3% | 2 1/2% | 2% | 1 1/2% | 1% | w przecięciu |
|--|----------|---------|----------|---------|----|--------|----|--------------|
| Obligacye długi państwa | 85 11/16 | 85 5/8 | 85 1/2 | 85 7/16 | — | — | — | 85 5/8 |
| detto z r. 1851 serya B. | — | — | — | — | — | — | — | — |
| detto z r. 1853 z wypłatą | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Obligacye długi państwa | 4 1/2 | 4 1/8 | 4 1/16 | 4 1/32 | — | — | — | 68 3/8 |
| detto | — | — | — | — | — | — | — | — |
| detto z r. 1850 z wypłatą | — | — | — | — | — | — | — | — |
| detto | — | — | — | — | — | — | — | — |
| detto | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Pożyczka z losami z r. 1834 | — | — | — | — | — | — | — | — |
| detto | — | — | — | — | — | — | — | — |
| detto | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Obl. wiedz. miejskiego banku | 2 1/2 | — | — | — | — | — | — | — |
| Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 | 5 1/8 | 100 3/4 | 101 1/2 | — | — | — | — | 101 1/4 |
| Obl. indemn. Niż. Austr. | 5 1/8 | — | — | — | — | — | — | — |
| detto krajów koron. | 5 1/8 | — | — | — | — | — | — | — |
| Akcyje bankowe | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Akcyje n. a. Tow. eskp. na 500 złr. | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Akcyje kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr. | 1717 1/2 | 1710 | 1702 1/2 | — | — | — | — | 1710 |
| Akcyje kolei żel. Głognickiej na 500 złr. | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Akcyje kolei żel. Edynburskiej na 200 złr. | 121 1/2 | 122 | — | — | — | — | — | 122 |
| Akcyje kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr. | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Akcyje Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr. | 584 | 583 | 582 | — | — | — | — | 583 |
| Akcyje austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr. | — | — | — | — | — | — | — | 567 1/2 |
| Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr. | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Renty Como | — | — | — | — | — | — | — | — |

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 7. lipca.

| | 108 | 109 | w przecięciu |
|--|-----|-----|--------------|
| Amsterdam za 100 holl. złotych | 108 | 109 | 108 1/2 m. |

| | | | | | | |
|--|-------------|---------|---------|----|-----|---------------|
| Augsburg za 100 złr. kur. | 129 129 1/2 | 130 | 130 1/2 | l. | 130 | uso. |
| Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 1/2 fl. | 129 1/4 | — | — | — | — | 129 1/4 m. |
| Genua za 300 lire nowe Piemont. | — | — | — | — | — | 2 m. |
| Hamburg za 100 Mark. Bank. | 95 7/8 | 96 | 96 1/2 | l. | — | 96 2 m. |
| Lipsk za 100 talarów | — | — | — | — | — | 2 m. |
| Liwurna za 300 lire toskań. | 127 | — | — | — | — | 127 2 m. |
| Londyn za 1 funt sztrl. | 12.28 | 33 | 40 | 45 | 44 | l. 12.41 2 m. |
| Lyon za 300 franków | — | — | — | — | — | 2 m. |
| Medyolan za 300 lire austr. | 128 | 128 1/2 | l. | — | — | 128 1/2 m. |
| Marsylia za 300 franków | — | — | — | — | — | 2 m. |
| Paryż za 300 franków | 151 | 152 | 153 1/2 | l. | — | 153 2 m. |
| Bukareszt za 1 złoty Para | — | — | — | — | — | 31 T. S. |
| Konstantynopol za 1 złoty Para | — | — | — | — | — | 31 T. S. |
| Cesarские дукаты | 36 | 36 1/2 | — | — | — | 36 1/4 Agio. |
| Ducaten al marco | — | — | — | — | — | — Agio. |

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 8. lipca o pierwszej godzinie po południu.
 Amsterdam — l. — Augsburg 130 l. — Frankfurt 129 1/4. — Hamburg 96 1/4 p. — Liwurna. — Londyn 12 44 l. — Medyolan 128 l. — Paryż 153 1/4 l.
 Obligacye długi państwa 5% 85 7/8 — 86. Detto S. B. 5% 99 — 100
 Detto 4 1/2% 75 — 75 1/4. Detto 4% 68 1/4 — 68 1/2 Detto z r. 1850 z wypłatą 4% 89 1/2 — 90. Detto z r. 1852 4% 88 — 88 1/2. Detto 3% 55 — 55 1/2. Detto 2 1/2% 42 1/4 — 42 1/2. Detto 1% 17 1/2 — 18. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 84 1/4 — 84 1/2. Detto z krajów kor. 5% 82 3/4 — 83. Pożyczka z r. 1834 226 1/2 — 227. Detto z r. 1839 126 1/4 — 126 1/2. Detto z 1854 89 1/2 — 89 5/8. Oblig. bank. 2 1/2% 57 1/2 — 58. Obl. lom. wen. pożycz. z r. 1850 5% 101 — 101 1/2. Akc. bank. z ujmą 1252 — 1254. Detto bez ujmą 1058 — 1060. Akcyje bankowe now. wydania 988 — 990. Akcyje banku eskomp. 98 — 98 1/2. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 171 1/8 — 171 1/4. Wied.-Rabskie 82 3/4 — 83. Detto Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej 275 — 278. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 20 — 25. Detto 2. wydania 30 — 35. Detto Edynbursko-Neusztadzkiej 60 1/2 — 61. Detto żeglugi parowej 580 — 582. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 567 — 569. Detto Lloyd'a 568 — 570. Detto mlyna parowego wiedeń. 135 — 136. Renty Como 13 3/8 — 13 7/8. Esterhazego losy na 40 złr. 85 1/2 — 86. Windischgrätz'a losy 29 1/8 — 29 1/4. Waldsteina losy 30 1/4 — 30 3/8. Keglevicha losy 10 1/8 — 10 1/4. Cesarzkich ważnych dukatów Agio 35 7/8 — 36.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeń. d. 8. lipca o pół do 2. popołudniu.
 Ces. dukatów stopionych agio 35 7/8. Ces. dukatów obrączkowych agio 35 3/8. Ros. imperyały 10.33. Srebra agio 32 1/2 gotówka.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 10. lipca.
 Obligacye długi państwa 5% 85 7/8; 4 1/2% 75 3/16; 4% —; 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% —; 2 1/2% —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 127 1/3. Wied. miejsko bank. 1260. Akcyje bank. 1714. Akcyje kolei półn. —. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 583. Lloyd 567 1/2. Galic. 1. z w Wiedniu —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomtowego á 500 złr. 492 1/2 złr.
 Amsterdam l. 2. m. 108 1/2. Augsburg 130 1/4. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 129 l. 2. m. Hamburg 96 l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 12.39. l. 3. m. Medyolan 128 1/4. Marsylia — l. Paryż 152 1/2 l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. — lit. B. —. Lomb. —. Oblig. indemn. —. Pożyczka z roku 1854 89 5/8.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 10. lipca.
 Hr. Fredro Kordula, ze Stanisławowa. — Br. Metzburg Jan, c. k. radzca dworu, z Krakowa. — PP. Garapich Wład., z Cebrowa. — Chwalibóg Jan, z Lipowca.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 10. lipca.
 Hr. Dzieduszycki Juliusz, do Jarczowiec. — P. Trzeński Emil., do Grzymałowski.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 10. lipca.

| Pora | Barometr w mierze parys. sprawdzony do 0° Reaum. | Stopień ciepła według Reaum. | Średni stan temperatury do g. 6 zr. | Kierunek i siła wiatru | Stan atmosfery |
|--------------|--|------------------------------|-------------------------------------|------------------------|----------------|
| 6 god. zrana | 27 10 1 | + 12° | + 20° | zachodni ₀ | pogoda |
| 2 god. pop. | 27 10 1 | + 20° | + 12° | „ | „ |
| 10 god. wie. | 27 10 2 | + 15° | — | „ | pochmurno |

T E A T R.

Dziś: Opera niem.: „Martha,“ czyli: „Der Markt zu Richmond.“

K R O N I K A.

Dla uzupełnienia naszego szkicu morza bałtyckiego opiszemy jeszcze pokrótce pasaż wodny do Kronsztadu, który wkrótce już może stanie się widownią nader ważnych wypadków wojennych. Długi szereg małych wyseppek i szkopułów ciągnie się mimo zatoki Baltiszport aż do Reval. O niebezpieczności żeglugi ostrzegają podróżnych liczne latarnie morskie, których teraz naturalnie nigdy nie zapalają. Dodajmyż do tego jeszcze latarnie znajdujące się na przeciwnym brzegu fińskim, i dozwolmy pobujać nieco fantazyi, a cała odnoga fińska wyda nam się olbrzymim gościńcem, oświetlonym z obu stron kolesalnymi latarniami, na którym stosunkowo nawet trzypokładowe okręta wyglądałyby jak drobnutkie postacie przechodniów. Teraz następuje stolica gubernii estońskiej — Reval. Małe wystające z morza chorągiewki — które teraz także pozwijano — ostrzegają żeglarzy o wielkiej, osobliwie podczas burz jesiennych nader niebezpiecznej skale, zwanej „Revelstein“, która zajmując prawie ćwierć mili, znajduje się na 2 do 3 stóp pod powierzchnią wody u samego wniścia do zatoki rewelskiej. W tem miejscu schodzą się tak blisko wybrzeża Estonii i Finlandyi, że odległość od przyładka estońskiego w północno-zachodnim kierunku aż do przyładka Porkala-Udde w wybrzeża Finlandyi tylko 7 do 8 mil wynosi, gdy prze-

ciwnie dalsze od wschodu wybrzeże Estonii wprost naprzeciw Helsingfors prawie dwa razy tak jest oddalone. Za pomocą teleskopu można równocześnie przejrzeć obadwa wybrzeża. Wnet jednakże rozszerza się koryto odnogi coraz bardziej, i w pośrodku morza wznosi się malownicza wyspa Hochland, między 44tym i 45tym stopniem wschodniej długości, pełna stronych skał od północy, a rozkosznych dolin od południa. Długość tej wyspy wynosi prawie trzy mil, a o znacznej wysokości jej nad powierzchnią wody można wnosić z tego, że z odległości sześciu mil widać najwyraźniej nawet najniższy załom jej wybrzeża. Nigdzie może niedałoby się wyszukać tak ładzace podobieństwo, jak między tą wyspą i neapolitańskim Capri. Mieszkańce jej mówią językiem szwedzkim, mają sławę śmiałych rybaków i przemytników, i są — dzięki zapewne ostatniemu rzemiosłu — dosyć zamożni. W jesieni srożą się tu okropne burze i rozbijają nie jeden piękny okręt o niebezpieczne szkopuły. Za wyspą Hochland, ku Petersburgowi, ścieśnia się odnoga w coraz węższe z obu stron zamknięte koryto, aż wreszcie występuje z głębi morza Kronsztadt z swemi fortyfikacyami, wysuniętymi tak daleko dokoła, dokąd tylko masa granitowa za podstawę służyć im mogła.